Omgevingsvisie gemeente Edam-Volendam

Nota van antwoord zienswijzen

versie definitief
datum 15 december 2022

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
1.1 Algemeen 3
1.2 Anonimisering 4

2 Zienswijzen 5

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Deze Nota van beantwoording zienswijzen heeft betrekking op de zienswijzen die zijn ingediend in verband met het concept van de ‘Omgevingsvisie: Samen zetten we koers’.

Het concept van de ‘Omgevingsvisie: Samen zetten we koers’ heeft van 13 april 2022 tot en met 24 mei 2022 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Hiervan is kennisgeving gedaan in het Gemeenteblad van 13 april 2022 en op de website van de gemeente Edam-Volendam.

Het concept van de omgevingsvisie met de relevante stukken heeft ter inzage gelegen op het gemeentehuis van de gemeente Edam-Volendam en is op de gemeentelijke website gepubliceerd. Het concept van de omgevingsvisie is tevens op www.ruimtelijkeplannen.nl elektronisch beschikbaar gesteld. Hiermee is aan de wettelijke kennisgevings- en terinzageleggingsvereisten voldaan. Gedurende de terinzagetermijn is een ieder in de gelegenheid gesteld (schriftelijk of mondeling) zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan naar voren te brengen. Binnen deze termijn zijn 24 zienswijzen ontvangen. De zienswijzen zijn ontvankelijk. In het volgende hoofdstuk zijn de zienswijzen beantwoord en is aangegeven of deze aanleiding geeft tot aanpassing van het concept van de omgevingsvisie.

1.2 Aanpassing omgevingsvisie

Vooruitlopend op de individuele beantwoording van de zienswijzen merken wij op dat de zienswijzen in het algemeen aanleiding hebben gegeven om in de omgevingsvisie concreter te worden. Dit doen wij door een hoofdstuk uitvoeringsstrategie toe te voegen. De uitvoeringsstrategie noemt verschillende opgaven. Per opgave wordt het beleid kort uitgewerkt en worden concrete maatregelen genoemd om de doelstellingen te bereiken. Niet alles kan tegelijk en op dezelfde plek. Daarom worden in elke opgave de concrete maatregelen uitgezet in tijd (middels een tijdlijn) en in plaats (middels een kaart).

De uitvoeringsstrategie vormt het raamwerk en de samenhangende basis voor een verdere uitwerking van een thema of een gebied binnen verschillende omgevingsprogramma’s. Een omgevingsprogramma is voor de gemeente met de inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuw beleidsinstrument en

bevat voor een of meer onderdelen van de fysieke leefomgeving een uitwerking van het te voeren beleid voor de ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming of het behoud daarvan, of maatregelen om doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken.
De omgevingsprogramma's werken we uit na vaststelling van de definitieve omgevingsvisie.

1.3 Anonimisering

Op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens is het niet toegestaan om persoonsgegevens (zogenaamde NAW-gegevens; naam, adres en woonplaats) van natuurlijke personen te verwerken zonder bijvoorbeeld een wettelijke grondslag, dringende noodzaak of toestemming van de betreffende personen. In voorliggende nota wordt hieraan voldaan door natuurlijke personen die een zienswijze hebben gegeven niet bij naam te noemen.

2 Zienswijzen

Gedurende de terinzageperiode van het concept van de ‘Omgevingsvisie: Samen zetten we koers’ heeft de gemeente Edam-Volendam 24 zienswijzen ontvangen.

	Reclamant	**Datum ontvangst**	**Ontvankelijk**
1.	inwoners	4 mei 2022	Ja
2.	IBEV	9 mei 2022	Ja
3.	ProRail	12 mei 2022	Ja
4.	Horeca Nederland afdeling Edam-Volendam	17 mei 2022	Ja
5.	Cumela	18 mei 2022	Ja
6.	Liander	19 mei 2022	Ja
7.	De Vooruitgang en Wooncompagnie	19 mei 2022	Ja
8.	Gemeente Waterland	19 mei 2022	Ja
9.	PWN	20 mei 2022	Ja
10.	Scholtens Projecten II	20 mei 2022	Ja
11.	inwoner	22 mei 2022	Ja
12.	Dorpsraden Hobrede/Schardam	22 mei 2022	Ja
13.	GGD Zaanstreek-Waterland	23 mei 2022	Ja

14.	Actiecomité Middelie ‘Zeg Nee tegen woningbouw naast de ijsbaan’	23 mei 2022	Ja
15.	Bestuur van de ijsbaan in Middelie	23 mei 2022	Ja
16.	Stichting Behoud Waterland	23 mei 2022	Ja
17.	Toeristisch en Ondernemers Platform Edam-Volendam-Zeevang (TOP)	24 mei 2022	Ja
18.	Economisch Platform Edam-Volendam	24 mei 2022	Ja
19.	Vereniging Oud Edam	24 mei 2022	Ja
20.	Gemeente Purmerend	24 mei 2022	Ja
21.	inwoners	24 mei 2022	Ja
22.	Provincie Noord-Holland	24 mei 2022	Ja
23.	inwoners	24 mei 2022	Ja
24.	Ondernemersvereniging Zeevang	24 mei 2022	Ja

De ontvangen zienswijzen zijn op de volgende pagina’s samengevat en van antwoord voorzien.

	Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie gemeente
1.	1. Inwoners	De inwoners willen graag een toekomstvisie woonschepen in de Purmerringvaart.	In de omgevingsvisie vindt u het strategische beleid voor de fysieke leefomgeving van de gemeente op hoofdlijnen terug. De regelgeving komt terug in het nader op te stellen omgevingsplan.
2.		De inwoners zien graag het woonschip Dolfijn in de Purmerringvaart 6ws opgenomen in het omgevingsplan, omdat het woonschip een historisch varend woonschip is. Dit is ook van belang in het kader van het behoud van varend erfgoed.	Binnen deze beantwoording kunnen we helaas niet in gaan op individuele gevallen. Voor wat betreft de woonschepen in de Purmerringvaart is de gemeente daar samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier over in gesprek met de betrokkenen. Specifieke situaties krijgen eventueel later een verdere uitwerking in het nader op te stellen omgevingsplan.
3.		De inwoners dragen het idee om een museumhaven te doen voor.	Het idee van een museumhaven zal nader moeten worden bestudeerd en eventueel worden uitgewerkt. De locatiekeuze zal daar dan ook onderdeel van zijn.
4.	2. IBEV	IBEV vindt het een goede zaak dat in de omgevingsvisie een vertaalslag van de Economische Visie 2040 is opgenomen.	Parallel aan het proces om tot een omgevingsvisie te komen, liep het traject ‘Onze Economische Toekomst 2040’. Het traject ‘Onze Economische Toekomst 2040’ is een goed voorbeeld hoe overheid, ondernemers en onderwijs - binnen de samenwerkende sturingsfilosofie, die in de concept omgevingsvisie wordt omschreven - samen aan de toekomst van onze gemeente werken. Met uitdagende ambities is daaruit een belangrijk geluid van ondernemers in onze gemeente naar voren gekomen. Wij vinden het samen met IBEV belangrijk dat dit, voor wat betreft de fysieke aspecten, deels ook een vertaling krijgt in de omgevingsvisie.
5.		IBEV vindt het van belang om samenhang aan te brengen tussen de meest relevante en vigerende visies.	Met uw aanbeveling om de samenhang met andere relevante visies duidelijker te maken gaan we in de definitieve omgevingsvisie aan de slag. In de uitvoeringsstrategie dat een onderdeel is van de definitieve omgevingsvisie geven we aan dat we de ambities uit de omgevingsvisie willen realiseren met gebruik van het kerninstrument omgevingsprogramma.

6.		IBEV vraagt om concretisering en de vermelding van duidelijke stappen.	In de omgevingsvisie vermelden gemeenten de hoofdlijnen van het te voeren beleid voor de fysieke leefomgeving. De concrete en duidelijke stappen waar u over spreekt, krijgen een plek in nader op te stellen omgevingsprogramma's. De omgevingsvisie kunt u zien als een 'bucketlist'. Wat ambiëren we? In de definitieve visie geven we in de uitvoeringsstrategie op hoofdlijnen een samenhangende doorkijk naar de op te stellen omgevingsprogramma's. In de nog op te stellen omgevingsprogramma's stippelen we de route uit hoe we daar willen komen.
7.		IBEV vraagt wie de regie voert in de realisatie van het nieuwe bedrijventerrein Purmer en de ontwikkeling van een masterplan voor de herontwikkeling van het Julianaterrein.	Tot nu toe wordt de regie door de gemeente opgepakt. Wellicht dat dit verschuift op een later moment als plannen concreter worden en randvoorwaarden meer zijn ingevuld.
8.		IBEV wil graag een toekomstschets van de gemeente over twintig jaar, bijvoorbeeld ten aanzien van de nieuwbouw van woningen en bedrijven.	We willen een omgevingsvisie die lang stand houdt. Daar hoort het open houden van meerdere ontwikkelmogelijkheden bij. We voegen een hoofdstuk toe aan de omgevingsvisie waarin we aangeven dat we de ambities uit de omgevingsvisie willen realiseren met omgevingsprogramma's: de uitvoeringsstrategie. Met deze 'toekomstschets' geven we, mede naar aanleiding van jullie zienswijzen, aan hoe we concreter invulling willen geven aan onze visie, het beleid en de ambities die we hebben. Dit hoofdstuk zal, in tegenstelling tot het visie- en beleidsgedeelte van de omgevingsvisie, een meer dynamisch onderdeel vormen en komt tot stand door middel van integrale afwegingen.
9.		IBEV vraagt een toekomstschets over ondernemen in onze gemeente over twintig jaar en duidelijkheid over vestigingsmogelijkheden.	In de concept omgevingsvisie geven we aan dat we werkgelegenheid graag dichtbij huis houden. Werkgelegenheid zal er in de toekomst anders uitzien. Bijvoorbeeld door technologische ontwikkelingen. Wat het ondernemen van de toekomst is, willen we graag samen met ondernemers ontdekken en ook samen bekijken wat daar voor nodig is. Het traject Onze Economische Toekomst 2040 is daar in brede zin een goed voorbeeld van en zal fysiek ruimtelijk

			ook een vertaling krijgen in de omgevingsvisie. Meer specifiek houden we op dit moment bijvoorbeeld samen met bouwondernemers, agrariërs en onderwijs de nieuwe ontwikkelingen en veranderende markt in de bouw in de gaten. We verkennen daarbij samen de transitie naar houtbouw of fabrieksmatige bouw en wat dit betekent voor de werkgelegenheid en het onderwijs. Een andere mogelijkheid die in beeld kan komen om werkgelegenheid dichtbij huis te houden is de realisatie van een nieuw bedrijventerrein en/of de transformatie van bestaande gebieden. Een eerste stap hierin is om in de uitvoeringsstrategie vast te leggen dat de toegedachte bestemming van de Purmer industrie/gemengd zal zijn.
10.		IBEV vraagt wat wordt bedoeld met 'ruimte voor initiatief' en binnen welke kaders, met verzoek om een voorbeeld.	We zouden in de toekomst graag, op plekken die daarom vragen, ruimte willen geven aan initiatieven. De 'ja, mits'-houding staat hierin centraal, waarbij initiatieven eerst op wenselijkheid worden beoordeeld en daarna op haalbaarheid. In de besluitvorming over haalbaarheid is de grondhouding om mee te werken aan het initiatief.
11.		IBEV stelt dat een goede openbaarvervoersverbinding naar het westen (regio Alkmaar) gemist wordt.	Als we naar Amsterdam toe willen, hebben we vanuit onze gemeente op dit moment hele goede elektrische busverbindingen. De verbinding richting Alkmaar blijft op het gebied van openbaar vervoer inderdaad achter. Dit komt omdat we als gemeente vooral gericht zijn op regio Zaanstreek-Waterland en minder op Noord-Kennemerland.
12.		IBEV vindt de voorzieningen dik op orde, maar vindt het belangrijk om vast te houden aan de eigen identiteit, cultuur en gewoontes.	Goed om te lezen dat het IBEV vindt dat de voorzieningen op orde zijn. De gemeente deelt de opvatting dat het belangrijk is vast te houden aan eigen identiteit, cultuur en gewoontes, en borgt dit integraal in de omgevingsvisie en de uitvoeringsstrategie.
13.		IBEV wil graag een tijdspad met een volgorde in de ontwikkelingen.	In de omgevingsvisie komen de hoofdlijnen van ons beleid. Met open beleidsdoelstellingen in de omgevingsvisie dwingen we ons er zelf toe om proactief een juist tijdspad

			te kiezen en uit te werken. Dat gaan we als eerste doen in de uitvoeringsstrategie die vervolgens uitgewerkt wordt in omgevingsprogramma's. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de open beleidsdoelstelling om onze mobiliteit af te stemmen op de ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente. Een ontwikkeling zoals de derde ontsluitingsweg, zoals die momenteel in 2022 wordt gerealiseerd, geeft samen met andere ingrepen invulling aan die beleidsdoelstelling en zou samen met die andere ingrepen een omgevingsprogramma kunnen vormen. Deze systematiek verduidelijken we in de definitieve omgevingsvisie inclusief de uitvoeringsstrategie.
14.		IBEV stelt voor om actief mee te liften met de ontwikkeling van het nieuwe treinstation Purmerend Baanstee en om bij de uitwerking van de omgevingsvisie voor wat betreft bereikbaarheidskansen af te stemmen op de lopende Ontwikkelagenda Hoornse lijn.	De gemeente heeft zich reeds gecommitteerd aan afspraken in de regio Zaanstreek-Waterland: de Strategische Agenda Bereikbaarheid Zaanstreek-Waterland.
15.	3. ProRail	ProRail verzoekt om voor het aspect 'externe veiligheid in relatie tot railverkeer' gebruik te maken van de meest recente gegevens.	De gemeente is van plan om voor dit aspect de meest recente gegevens te gebruiken.
16.		ProRail verzoekt om voor het aspect 'geluid in relatie tot railverkeer' gebruik te maken van de meest recente gegevens.	De gemeente is van plan om voor dit aspect de meest recente gegevens te gebruiken.
17.		ProRail vraagt in de ruimtelijke planvorming de aandacht voor trillinghinder bij bebouwing dichtbij het spoor.	Trillinghinder is een onderwerp dat gemeenten na inwerkingtreding van de Omgevingswet zelf moeten reguleren in het omgevingsplan. Bij bebouwing dichtbij het spoor zal zeker rekening worden gehouden met trillinghinder.
18.		ProRail verzoekt alle percelen die van ProRail zijn te voorzien van de bestemming verkeer-railverkeer.	De omgevingsvisie is een strategisch beleidsdocument. Op dit beleidsniveau gaat het niet over specifieke bestemmingen.
19.		ProRail verzoekt contact op te nemen met hen indien de visie effect heeft op de overwegen en verwijst naar de Beleidsagenda Spoorveiligheid 2020-2025.	Voor zover wij inschatten heeft de visie geen effect op de bestaande overwegen.
20.		ProRail stelt dat de gemeente dient te borgen dat werkzaamheden geen invloed hebben op de stabiliteit van de spoorbaan met bijbehorende voorzieningen.	De omgevingsvisie is een strategisch beleidsdocument en de gemeente houdt rekening met veiligheid ten aanzien van de stabiliteit van de spoorbaan.

21.		ProRail benadrukt dat voor initiatieven binnen het beperkingengebied hoofdspoor de gemeente als bevoegd gezag alleen meervoudige vergunningen kan afgeven na een advies van ProRail.	Gemeente Edam-Volendam dankt ProRail voor de aandacht die ProRail vraagt voor het adviesrecht van hen.
22.		ProRail verzoekt dat gronden nu voorzien van bestemming 'Spoorwegdoeleinden' of 'Railverkeer' deze bestemming ook in de toekomst behouden.	De bestemmingsplannen gaan van rechtswege over in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Wil een grond een andere bestemming krijgen, dient daar een procedure tot wijziging van het omgevingsplan te worden doorlopen.
23.		ProRail stelt dat de binnen het plangebied aanwezige onderstations niet mogen vervallen. Daarnaast wijst ProRail de gemeente erop dat de onderstations te allen tijde bereikbaar blijven voor onderhouds- en hulpdiensten.	Het ligt niet in de lijn der verwachting dat de binnen het plangebied aanwezige onderstations komen te vervallen. Verder handelt de gemeente volgens wettelijke voorschriften voor de bereikbaarheid van onderhouds- en hulpdiensten.
24.	4. Horeca Nederland Edam-Volendam	Naar aanleiding van 'horeca in balans met leefbaarheid en woongenot' op blz. 46 geeft Horeca Nederland Edam-Volendam (hierna HN) aan dat een zekere schaalgrootte essentieel is voor gezonde bedrijfsvoering: er moet ruimte zijn om te ondernemen.	De gemeente heeft de ambitie voor een sterke economische toekomst – en dat kan natuurlijk niet zonder ruimte om te ondernemen- . In de uitvoeringsstrategie, in het onderdeel over werklocaties, geven wij concreet aan dat we de Purmer deels willen inrichten als bedrijventerrein en het bedrijventerrein Julianaweg willen verkleuren. Het idee is dat bedrijven op de Purmer meer de ruimte hebben om te groeien.
25.		HN is van mening dat voor een effectiever en efficiënter horecabeleid een geïntegreerd horecabeleid moet worden opgezet, dat gericht is op het ontwikkelen van de horecasector en rekening houdt met andere aanwezige partijen, zodat in harmonie kan worden samengewerkt. Het beleid moet worden neergelegd in een horecanota, met afstemming tussen specifiek horecabeleid en horecarelevant beleid, bijvoorbeeld beleid op het terrein van centrumontwikkeling, verkeer en vervoer, alcoholpreventie en toerisme.	De gemeente Edam-Volendam heeft beleid vastgesteld op het gebied van horeca. In geval dat dit beleid wordt geactualiseerd dan zal dit tot stand komen met input vanuit de stakeholders, waaronder Horeca Nederland Edam-Volendam.
26.		HN stelt een goed functionerende éénloketfunctie bij de gemeente voor als onderdeel van geïntegreerd horecabeleid, alsook een goed en structureel overleg tussen gemeente en horeca. HN heeft het idee om een centraal aanspreekpunt vanuit horeca te organiseren.	De gemeente heeft via de bedrijfscontactfunctionaris al een centraal aanspreekpunt.

27.		HN is van mening dat naar aanleiding van blz. 53 opgenomen dient te worden dat de Toeristische Visie Edam-Volendam 2021 een zeer goede basis biedt om toeristische ontwikkelingen aan te vliegen.	De horecavisie van de gemeente is een sterke basis om toekomstige ontwikkelingen af te stemmen en ook om op onverwachte ontwikkelingen te reageren. De horecavisie gebruikt de toeristische visie als fundament en voegt nog meer horeca-specifiek detail toe.
28.		HN benadrukt dat om fietsroutes en fietsenstallingen in Volendam Centrum en op De Dijk te realiseren, het nodig is de bewegwijzering te verbeteren.	In de omgevingsvisie verwijzen we niet naar concrete bewegwijzering.
29.		HN stelt voor de parkeermogelijkheden voor auto en touringcar te verbeteren.	Volgens het concept omgevingsvisie worden bij herinrichtingen knelpunten in de fysieke leefomgeving, waaronder parkeercapaciteit, zoveel mogelijk opgelost.
30.		HN vraagt om concretisering van hoe de recreatieve waarde van ons water en buitengebied wordt verhoogd en aan welke inzet of waarden dan wordt gedacht.	In lijn met de ambities in de omgevingsvisie is een uitvoeringsstrategie uitgewerkt en is deze toegevoegd aan de definitieve visie. Hierin worden de hoofdlijnen van de uit te werken omgevingsprogramma's benoemd. Met deze 'toekomstschets' geven we aan hoe we invulling willen geven aan onze visie, het beleid en de ambities die we hebben. De manier waarop de recreatieve waarde van ons water en buitengebied wordt verhoogd, wordt daarin verder uitgewerkt in het onderdeel Waterfront, dat inzet op beleidsuitwerkingen zoals inzetten op recreatieve (water)verbindingen. Concretere uitwerkingen van dit beleid volgen in de later op te stellen omgevingsprogramma's.
31.		Naar aanleiding van 'ruimte voor bruisende evenementen' op blz. 53 vraagt HN om een concreter beeld van hoe en waar de gemeente haar positie als bruisende en dynamische evenementengemeente wil behouden. De indiener benadrukt dat veiligheid onderdeel is van evenementen, die proportioneel moet blijven met de schaalgrootte van het evenement.	De gemeente wil haar positie als bruisende en dynamische evenementengemeente behouden door een open oor te hebben voor initiatieven van inwoners, cultuurorganisaties, horeca en bedrijven en ze bij het oprichten daarvan te steunen. Veiligheid is zeker een onderdeel dat proportioneel moet blijven bij evenementen. Er kan nu helaas nog geen concreter beeld worden neergezet hoe en waar de gemeente haar positie als bruisende en dynamische evenementengemeente wil behouden.

32.		Ten aanzien van het punt 'vasthouden aan bestaande winkelstructuur' benadrukt HN dat een scheiding moet blijven tussen horeca met een vergunning volgens de Alcoholwet en detailhandel, omdat *blurring* met alcohol is bij wet verboden is.	De gemeente heeft in andere beleidsdocumenten eerder benadrukt dat blurring alleen beperkt mogelijk is en blurring inclusief alcohol verboden is. De gemeente handelt hiermee in lijn.
33.		HN vraagt graag aandacht voor langdurige en duurzame samenwerking tussen zogenaamde cultuurorganisaties, horeca en bewoners, om op die manier te kunnen behouden wat ons uniek maakt. Hierbij is een VVV met het Toeristisch Ondernemers Platform een pré.	Samenwerking tussen verschillende stakeholders is van belang voor de toekomstige uitwerking van de omgevingsvisie.
34.		HN stelt voor de budgetten voor de innovatie van het toeristisch product en organisatie van de samenwerking behoorlijk te vergroten en te versterken.	In het huidige collegeprogramma is aandacht voor nauwere aansluiting tussen de thema' s toerisme en kunst en cultuur binnen het bestaande budget.
35.		HN vraagt de gemeente in de omgevingsvisie aandacht te geven voor het vermaak van jongeren onder de 18 jaar. Deze groep bezoekt graag de horeca, maar de horeca wil hen beperkt te gast hebben in verband met alcoholgebruik. De indiener vraagt aandacht aan locaties en activiteiten voor jongeren onder 18 jaar.	In het programma LEF wordt aandacht besteed aan minderjarige jongeren en middelengebruik en zijn uitgangspunten om dit doel te bereiken al vastgesteld, zoals het organiseren van activiteiten voor de doelgroep.
36.	5. Cumela	Cumela verzoekt om het bestaansrecht van (lid)bedrijven in het buitengebied te erkennen en qua omgevingswaarden inpassing te geven aan de opgaven en ontwikkelingen welke voor de bedrijven relevant zijn inzake de fysieke leefomgeving.	De huidige bestemmingsplannen gaan met de inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege over naar het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Gemeente Edam-Volendam pakt het tijdelijke deel omgevingsplan per gebied aan om die te laten aansluiten bij de eisen en regels van de Omgevingswet.
37.		Cumela verzoekt de gemeente mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook uit te breiden, alsmede nieuwvestiging in het buitengebied mogelijk te maken om uitvoering te geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities.	De gemeente heeft in 2020 een voorkeursrecht gevestigd op het deel Purmer in Edam-Volendam met functie gemengd/industrie om nieuwbouwlocaties van bedrijfslocaties te creëren. De gemeente zal in de definitieve omgevingsvisie de Purmer aanwijzen als toegedachte bestemming industrie/gemengd-gebied teneinde het voorkeursrecht te kunnen verlengen. De definitieve besluitvorming omtrent nieuwvestiging in het buitengebied vindt op een later moment plaats.

38.		Cumela benadrukt de inbreng en participatie van Cumela-bedrijven bij de in de visie benoemde ruimte aan de landbouw om zich duurzaam te kunnen transformeren. De indiener stelt dit wegens de rol van deze bedrijven in het agrarisch beheer en de productie van de landbouwgronden; de ligging/vestigingsplaats van de bedrijfslocaties van Cumela-bedrijven in het landelijk gebied is essentieel.	De gemeente ziet Cumela als een van de partijen waar ze het gesprek mee kan voeren over de toekomst van de landbouw.
39.		Cumela verzoekt om de Cumela-bedrijven niet te verhuizen naar een industrieterrein, omdat de ontsluitingswegen bij industrieterreinen niet op zwaar verkeer berekend zijn. Het werk bevindt zich in het buitengebied.	Hier kan de gemeente nu geen toezegging in doen. De gemeente heeft meerdere opgaven en beoogt met de omgevingsvisie voldoende strategische handvaten te bieden om dergelijke keuzes integraal te kunnen maken. Dit betekent in geval van uw voorbeeld dat, mochten bedrijven verplaatst dienen te worden naar industrieterreinen, bereikbaarheid en veiligheid meegenomen worden in de ontwikkeling.
40.		Cumela speelt graag een rol in de transitie naar een circulaire economie, aangezien voldoende buitenopslag noodzakelijk is in deze transitie.	De gemeente ziet Cumela als een van de partijen waar ze het gesprek mee kan voeren over circulaire economie.
41.	6. Liander	Liander is van mening dat de omgevingsvisie onvoldoende aandacht aan energie-infrastructuur en de daarbij horende ruimtelijke opgave besteedt. Voor de vijf hoofdthema's is een robuust en toekomstbestendig energiesysteem een randvoorwaarde. Veel van de hoofdzaken van het beleid (blz. 42-43) zijn niet haalbaar zonder een passend energiesysteem.	De omgevingsvisie is aangevuld met een uitvoeringsstrategie waarin we de tekstsuggestie meenemen in het onderdeel warmte, energie en klimaat.
42.		Liander verzoekt om ten aanzien van hoofdthema ‘krachtige kernen en linten’ in een vroeg stadium van ontwikkeling van bouwplannen, zoals de verduurzaming van de bestaande leefomgeving, rekening te houden met de ruimte die energie-infrastructuur nodig heeft. Liander doet een tekstsuggestie: “Beleid - we nemen ruimte voor energie-infrastructuur op in ruimtelijk beleid: Om de woningbouw te kunnen versnellen en de gebouwde omgeving te verduurzamen is samenwer-	De omgevingsvisie wordt aangepast door de tekstsuggestie over te nemen.

		king essentieel. Samen met de netbeheerder en projectontwikkelaars moeten we in een vroeg stadium nadenken over slimme locaties voor energie-infrastructuur en de planning en het ontwerp van de energie-infrastructuur voor nieuwbouwwijken. In bestaande wijken moeten straten de komende jaren open om de elektriciteitsinfrastructuur te verzwaren en zal er ruimte nodig zijn voor de realisatie van transformatorhuisjes. Vanuit de gemeente geven we daarom actief richting aan de warmteoplossingen en keuzes voor de wijken. Vanuit de vastgestelde transitievisie warmte werken we toe naar wijkuitvoeringsplannen en vervolgens naar realisatieplannen."	
43.		Liander verzoekt om op te nemen in beleid dat bij de ambitie van het realiseren van nieuwe ontwikkelmogelijkheden voor bedrijven in 2030 en de transformatie van bestaande werkgebieden naar woon-werkgebieden is afstemming met de netbeheerder van groot belang is. Om bedrijven op een nieuwe werklocatie van elektriciteit te kunnen voorzien, moet het netwerk hierop voorbereid worden. In de grondexploitatie van een eventueel nieuw bedrijventerrein dient rekening te worden gehouden met ruimte voor energie-infrastructuur. Liander doet een tekstsuggestie met als centraal beleid: in de grondexploitatie van (nieuwe) bedrijventerreinen houden we rekening met ruimte voor energie-infrastructuur.	De omgevingsvisie wordt aangevuld met een uitvoeringsstrategie waarin we de tekstsuggestie meenemen.
44.		Liander doet ten aanzien van de ambitie 'klaar voor transitie' (blz. 60) het tekstvoorstel voor het beleid: "We kiezen voor slim laden en plannen meerdere jaren vooruit voor de aanleg van publieke laadinfrastructuur" in plaats van "voor 2025 bieden we op twee plekken in onze gemeente ruimte aan initiatieven voor een snellaadstation."	De omgevingsvisie is aangepast door de tekstsuggestie over te nemen.
45.		Liander stelt dat ten aanzien van de ambities 'alle woningen aardgasvrij in 2050' en 'een toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk in 2030' dat de laatste ambitie niet haalbaar is. Uitbreiding van bestaande transformatorstations en nieuwbouw van stations zijn gepland. Op wijkniveau zal uitbreiding van	Gemeente Edam-Volendam is niet de partij die bepaalt dat het elektriciteitsnetwerk in 2030 toekomstbestendig kan zijn; dat is Liander. Om die reden wordt deze ambitie uit de definitieve omgevingsvisie gehaald. Het is echter

		het lokale net hand in hand gaan met tempo van de ontwikkelingen op weg naar een energieneutrale gemeente in 2050. De indiener stelt dat een programmatische samenwerking noodzakelijk is om de ontwikkelingen en capaciteit van het elektriciteitsnetwerk op elkaar af te stemmen. Liander doet het tekstvoorstel dat de gemeente inzet op een programmatische samenwerking met de netbeheerder voor een integraal beeld van de ontwikkelingen in de gemeente, om vroegtijdig ruimte te vinden voor energie-infrastructuur ten behoeve van de ontwikkelingen, voor een vlot proces t.a.v. vergunningverlening, realisatie en communicatie.	wel randvoorwaardelijk. Er vinden momenteel al gesprekken plaats tussen Liander en de gemeente om er voor te zorgen dat nieuwe ontwikkelingen door Liander worden meegenomen.
46.	7. Wooncompagnie en De Vooruitgang	De woningcorporaties Wooncompagnie en De Vooruitgang dragen graag bij aan de verdere uitwerking van het streven naar voldoende geschikte woonruimte.	De gemeente waardeert de samenwerking met de woningcorporaties Wooncompagnie en De Vooruitgang en noteert hun gewilligheid mee te werken in het aanpakken van de woonopgave.
47.	8. Gemeente Waterland	Gemeente Waterland geeft complimenten voor het uitgebreide participatieproces en de kwaliteit van de stukken.	De gemeente Edam-Volendam wil graag haar dank uiten voor dit compliment van de gemeente Waterland.
48.		Ten aanzien van de ambitie om in 2040 binnen 10 minuten in Amsterdam te kunnen zijn, merkt de gemeente Waterland op dat zij ook graag bereikbaar wil zijn en blijven. Gemeente Waterland blijft bij provincie en vervoerregio aandringen op een onderdoorgang bij Broek in Waterland.	Deze ambitie komt ook terug in de Strategische Agenda Bereikbaarheid Zaanstreek-Waterland 2021-2040. De gemeente houdt rekening met de ambities uit de regio in de toekomstige uitwerking van de uitvoeringsstrategie, onderdeel mobiliteit.
49.		Gemeente Waterland verzoekt de gemeente om bij de visie en de uitwerking ervan rekening te houden met de voorkeur voor geen vierbaansonderdoorgang of verbreding van de N247 naar twee-keer-twee-baans.	De gemeente houdt hier rekening mee in haar uitwerking.
50.	9. PWN	PWN benadrukt de regierol van de gemeente bij ontwikkelingen wat betreft het drinkwaterbelang en de invloed van bovengrondse en ondergrondse inrichting op de temperatuursontwikkeling van drinkwater. De gemeente heeft namelijk een wettelijke zorgplicht om bij uitoefening van bevoegdheden het drinkwaterbelang zwaar mee te laten wegen en daarmee bijdrage te leveren aan het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening.	Bij ontwikkelingen handelt de gemeente in lijn met deze zorgplicht en de wettelijke voorschriften van de openbare drinkwatervoorziening.

51.		PWN vraagt zich af waar de gemeente zich aan committeert wat betreft de ambitie om hittestress aan te pakken en klimaatadaptief te worden. Aanpak van hittestress komt de drinkwaterveiligheid ten goede; hittestress daarentegen kan leiden tot de opwarming van drinkwater.	Hittestress wordt in de omgevingsvisie genoemd als een groeiend probleem voor de gemeente. Wij beogen hittestress aan te pakken met klimaatadaptieve maatregelen, zoals inzetten op openbaar en schaduwrijk groen en het ontmoedigen van verharding/verstening van private tuinen. In de uitvoeringsstrategie is aandacht voor klimaatadaptie, namelijk in het onderdeel warmte, energie en klimaat.
52.		Gelezen de ambitie om het bomenareaal met 20% uit te breiden geeft PWN aan dat zij geen bomen binnen 1,5 meter van drinkwaterleidingen wil hebben en dat de gemeente rekening moet houden met de ondergrondse infrastructuur.	De gemeente handelt in lijn met de vastgestelde en huidige (wettelijke) voorschriften voor het planten van bomen.
53.		PWN ziet graag een actieve rol van de gemeente bij de opgave van drukte in de ondergrond en de richting van die ondergrond.	De wens van PWN dat gemeente een actieve rol oppakt bij de opgave van drukte in de ondergrond vraagt om een nader gesprek met PWN.
54.		PWN verzoekt de gemeente HIOR aan te vullen met het ondergrondprofiel als opgenomen in de NEN7171, aangezien het handboek de inrichting van de openbare ruimte bovengronds en ondergronds zou moeten beschrijven en HIOR het nu slechts heeft over de bovengrondse inrichting.	Deze opmerking zou meegenomen moeten worden in een eventueel vervolg op de huidige HIOR uit 2017, maar heeft geen toepassing op de strategische vergezichten die in de omgevingsvisie aan bod komen.
55.		PWN vraagt een regierol van de gemeente in het mogelijk maken van boven- en ondergrondse ontwikkelingen. De ambitie om de regierol te pakken en de energietransitie of klimaatadaptatie in te zetten als vliegwiel voor het combineren van opgaven wordt nu gemist.	Reeds in de aanpak van de wijkuitvoeringsplannen pakt de gemeente dit op.
56.	10. Scholtens Projecten II	Na de opmerking dat het plan van Scholtens ten aanzien van De Lange Weeren in lijn is met verschillende onderdelen van de concept omgevingsvisie vraagt Scholtens de raad en het college om in gesprek te gaan over de vraag hoe de gemeente en Scholtens gezamenlijk tot uitvoering kunnen komen, nu alles (hun plan) min of meer al gereed ligt.	Momenteel vinden gesprekken plaats tussen de gemeente en Scholtens ten aanzien van De Lange Weeren.
57.	11. Inwoner	Een inwoner merkt op dat in het concept omgevingsvisie niet wordt gesproken over de schepen die in de Purmerringvaart liggen.	De aanwijzing van functies naar locaties gebeurt in het later op te stellen omgevingsplan. Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet werkt de gemeente met een tijdelijk

			omgevingsplan, waarin alle bestemmingsplannen van rechtswege zijn overgenomen.
58.	12. Dorpsraden Hobrede/Schardam	De dorpsraden van Hobrede en Schardam vragen in welke stap de omgevingsvisie zich nu bevindt. De dorpsraden hebben de verwachting dat de gemeente na de periode van de zienswijze stap 4 inzet.	Het concept van de omgevingsvisie bevindt zich in fase 5. Het concept van de omgevingsvisie is voorafgaand aan de terinzagelegging besproken met verschillende samenwerkingspartners van de gemeente, waaronder het GDO. Tijdens deze een-op-een gesprekken is iedereen gevraagd om een zienswijze in te dienen. Deze inbreng wordt nu verwerkt tot een definitieve omgevingsvisie met een toegevoegd hoofdstuk bevattende de uitvoeringsstrategie.
59.		De dorpsraden van Hobrede en Schardam zijn van mening dat de diversiteit van de acht verschillende kernen onvoldoende wordt beschreven en dat dat beter mag.	Hier wordt in de definitieve omgevingsvisie meer aandacht aan besteed.
60.		De dorpsraden van Hobrede en Schardam zien graag het woord ‘buitengebied’ tot een minimum beperkt.	Hoewel het geenszins de bedoeling is geweest om met het woord buitengebied iets te suggereren, wordt het woord buitengebied vervangen door ‘landelijk gebied’.
61.		De dorpsraden van Hobrede en Schardam zien graag een analyse per dorp toegevoegd aan de omgevingsvisie. Het ontbreken van een dergelijke analyse leidt in een aantal gevallen tot het tekortschieten van de omgevingsvisie waar het de omstandigheden, analyse en ambities voor de dorpen betreft.	We zullen in de definitieve omgevingsvisie de beschrijving van de kernen nog eens tegen het licht aanhouden.
62.		De dorpsraden van Hobrede en Schardam vragen zich af of de huidige intensieve landbouw überhaupt op dezelfde voet kan doorgaan om natuur, milieubelasting, klimaatverandering, en leefbaarheid van de dorpen de goede kant op te krijgen; de vraag is niet hoe de landbouw en natuur zich verhouden. Deze opmerking is naar aanleiding van blz. 50, waar wordt gekozen voor de landbouw en minder de natuur ten aanzien van het agrarisch cultuurlandschap.	Om deze reden heeft de gemeente een uitvoeringsstrategie aan de omgevingsvisie toegevoegd waarin dit soort afwegingen gemaakt zullen worden met het oog op het bereiken van de in de visie uiteengezette ambities.
63.		Graag zien de dorpsraden van Hobrede en Schardam de volgende onderwerpen (opgaven) terugkomen: energietransitie, noodzaak herstructurering, landbouw en landschap,	Deze onderwerpen en opgaven hebben een plek in de uitvoeringsstrategie gekregen, die toegevoegd wordt aan de definitieve omgevingsvisie. Hierin worden de hoofdlijnen van de uit te werken omgevingsprogramma’s benoemd.

		verkeer/bewoning/recreatie vs. natuur/ecologie en leefbaarheid, nieuwbouw voor woningen en bedrijven, woningtekort, woningmarkt, waterveiligheid, waterpeil en landschap.	Met deze 'toekomstschets' geven we aan hoe we invulling willen geven aan onze visie, het beleid en de ambities die we hebben.
64.		Graag zien de dorpsraden van Hobrede en Schardam een paragraaf toegevoegd waarin het perspectief van deze onderwerpen wordt uitgewerkt.	Deze onderwerpen krijgen, zoals hierboven gezegd, meer aandacht in uitvoeringsstrategie.
65.		De dorpsraden van Hobrede en Schardam vragen zich af of de concrete uitspraken over de bescherming van het open landschap (geen hoogspanningsmasten, geen zonnepaneelvelden, geen windturbines) houdbaar zijn in relatie tot de energietransitie (blz. 58). Zij missen ideeën over hoe de energietransitie wordt aangepakt, alsook een analyse over een gasloze toekomst en toekomstige elektrische infralaadstructuur in de lintdorpen.	De concrete maatregelen die u noemt over de onwenselijkheid van hoogspanningsmasten heeft zijn oorsprong in de aangenomen motie RES / Uitbreiding Elektriciteitsnetwerk van de raad van Edam-Volendam van 1 juli 2021. In de definitieve omgevingsvisie nemen we de ambitie zoals de raad die heeft vastgesteld in de Transitievisie Warmte om energieneutraal te zijn in 2050 over. Ideeën over hoe de energietransitie wordt aangepakt worden integraal afgewogen tegen gerelateerde en soms tegenstrijdige belangen en onderwerpen, zoals in dit geval de energietransitie en het open houden van het landschap. We benaderen de uitdagingen ten aanzien van de energietransitie met inachtneming van de bescherming van het open landschap. We proberen het landschap zoveel mogelijk open te houden in het bereiken van het doel van energietransitie: energieneutraal in 2050.
66.		De dorpsraden van Hobrede en Schardam benoemen het gebrek aan aandacht aan verkeershinder (snelheid, trillingen, landbouwverkeer, toeristische drukte in de zomer, schade aan gebouwen en veengrond) (blz. 59), het grootste omgevingsprobleem in de dorpen, in de concept omgevingsvisie.	Voor de kleine kernen wordt een plan opgesteld inzake verkeersremmende maatregelen. Met de dorpsraden is overleg hierover inzake mogelijkheden en onmogelijkheden. Dit plan is een concretisering van de algemene beleidsuitgangspunten die ten aanzien van aspecten zoals geluid en trillingen in de omgevingsvisie worden benoemd.
67.		De dorpsraden van Hobrede en Schardam geven aan graag de huidige afvalverzameling gecontinueerd te zien. Zij geven aan dat ondergrondse containers in het buitengebied en lintdorpen niet passen, omdat de loopafstanden altijd te groot	De huidige afvalverzameling wordt ook gecontinueerd.

		zijn. Het reduceren van afval heeft volgens de dorpsraden niets te maken met de inzet van ondergrondse containers.	
68.	13. GGD Zaanstreek-Waterland	GGD Zaanstreek-Waterland adviseert om diverse gezondheidsaspecten gebaseerd op de landelijk door de GGD opgestelde kernwaarden van een gezonde leefomgeving te integreren in de thema's van de omgevingsvisie. Deze kernwaarden zijn: Woonomgeving - Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving. - Voor iedereen zijn er in de buurt toegankelijke aantrekkelijke plekken. - De leefomgeving draagt bij aan een gezond gewicht. - Wonen en druk verkeer zijn gescheiden. - Functies als wonen, werken, voorzieningen zijn goed gemengd en overlastgevende bedrijven staan op afstand. Mobiliteit - Actieve verplaatsing, zoals lopen en fietsen, is de standaard in beleid, ontwerp en gebruik. - Tussen kernen zijn goede (e-)fiets- en ov-verbindingen. Gebouwen (woningen, scholen, etc.) - Het binnenklimaat is prettig en gezond. - Minimaal één zijde van een woning is 'aangenaam' (ondervindt niet tot nauwelijks last van onrust, lawaai en luchtverontreiniging). - Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen.	Bij het nog op te stellen kerninstrument omgevingsplan zorgen we zoveel mogelijk voor gemengde functies als wonen, werken en voorzieningen. Het is de ambitie van de gemeente om overlastgevende bedrijven op afstand te plaatsen. In de uitvoeringsstrategie geven wij aandacht aan verschillende kernwaarden van de GGD. Het STOMP-principe bij mobiliteit willen we implementeren. Daarnaast willen we de fietsverbindingen verbeteren. Verder is het de ambitie om voldoende levensloopgeschikte woningen te maken.
69.	14. Actiecomité Middelie, Zeg Nee tegen woningbouw naast de ijsbaan	Actiecomité Middelie begaan met hun leefomgeving en het behouden van de authentieke dorpsstructuur in de vorm van lintbebouwing.	De gemeente waardeert deze inbreng van de bewoners van Middelie en hun betrokkenheid met hun leefomgeving. Wij hebben dezelfde ambities met betrekking tot het behouden van de authentieke dorpsstructuur dat lintbebouwing is.

70.		Actiecomité Middelie steunt de inzet op woningbouw op binnenstedelijke herstructureringslocaties. Bij ruimtelijke initiatieven in de oude kernen stuurt het actiecomité op het verwijderen van storende bebouwing en herstel van de karakteristiek van het gebied.	De gemeente deelt deze opvatting. Als we inbreiden, doen we dat zoveel mogelijk met het behoud van de karakteristiek en kwaliteit van de fysieke leefomgeving van bestaand stedelijk gebied.
71.		Actiecomité Middelie wil de veenweidegebieden zoveel mogelijk open en is tegen versnippering van het landschap. Hierbij zijn de identiteit en het karakter van het landschap leidend.	Voor gemeente Edam-Volendam zijn de identiteit en het karakter van het landschap ook leidend, zoals aangegeven in de ambities in de omgevingsvisie, specifiek onder paragraaf 4.4 Zorg voor water en land.
72.		Actiecomité Middelie is positief dat ingezet wordt op herkenbare kernen en dorpslinten en een karakteristiek buitengebied, want voor hen staan bij ontwikkelingen identiteit en kenmerken van de plek centraal.	Gemeente Edam-Volendam is blij dat het actiecomité zich kan vinden in de ambitie in te zetten op herkenbare kernen en dorpslinten en een karakteristiek buitengebied en dat dit aansluit bij hun verwachtingen van ontwikkelingen.
73.		Hoewel naast woningbouw op binnenstedelijke herstructureringslocaties woningbouw op uitbreidingslocaties noodzakelijk blijft om in de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte naar woningen te voorzien, vindt Actiecomité Middelie de plek naast de ijsbaan geen mogelijke optie, aangezien het de oorspronkelijke cultuur van het lintdorp niet behoudt.	Er zijn geen plannen die wijzen op woningbouwontwikkeling naast de ijsbaan.
74.		Actiecomité Middelie vraagt om kleinschalige woningbouw middels inbreilocaties en vraagt dit aan te passen in de visie.	In de omgevingsvisie staat de ambitie om te komen tot een evenwichtige woningvoorraad. Bij bebouwing is het uitgangspunt verdichting waar mogelijk en uitbreiding als het niet anders kan. Bij inbreiding is de identiteit en karakter leidend. Bij uitbreiding moet de gemeente 30% voor de regio bouwen.
75.	15. Bestuur van de ijsbaan in Middelie	Het bestuur van de ijsbaan in Middelie wil geen woningbouw naast de ijsbaan.	Er zijn geen plannen die wijzen op woningbouwontwikkeling naast de ijsbaan.
76.	16. Stichting Behoud Waterland	Stichting Behoud Waterland vraagt zich af waarom de gemeente kiest voor hogere cijfers over huishoudensgroei. De provinciale bevolkingsprognose van 17-11-2021 geeft immers aan dat de huishoudensgroei aanzienlijk lager is dan die in de visie staat: 900 in plaats van 1165 tot 2030 en 100 in plaats van 570 tussen 2030-2040.	Wij gebruiken de provinciale bevolkingsprognose niet als uitgangspunt voor ons woonbeleid, maar ons eigen onderzoek dat enkel gericht is op de huidige woningmarkt en de woonbehoefte van de inwoners gemeente Edam-Volendam. Bij het vaststellen van de Woonvisie hebben we Companen onderzoek laten doen. De Woonvisie is vastgesteld op 16 december 2022.

77.		Stichting Behoud Waterland geeft aan de gedateerde provinciale bevolkingsgroeicijfers op blz. 18 te vervangen met de meest actuele cijfers.	Zie het antwoord bij de vorige opmerking.
78.		De tekst op blz.45, waarin de gemeente zich hard maakt voor voldoende woningbouw in dorpslinten voor overwegende lokale vraag, in verband met de vitaliteit en leefbaarheid van de dorpslinten en als basis voor voorzieningen, suggereert dat de leefbaarheid en vitaliteit gebaat zouden zijn bij meer woningbouw. Stichting Behoud Waterland merkt op dat zij de afwezigheid van voorzieningen niet als een probleem zien. SBW verwijst naar het landelijk kennisplatform. Ook verzoekt zij om het tweede deel van de betreffende zin te verwijderen.	De tekstsuggestie wordt overgenomen.
79.		Naar aanleiding van de opmerking dat een transitie van het grondgebruik of gedeeltelijke ontwikkeling van het landschap niet uit te sluiten valt, is Stichting Behoud Waterland van mening dat op voorhand niet moet worden gesteld dat uitbreidingslocaties noodzakelijk zijn voor het bebouwen van groen om in woningbehoefte te voorzien. SBW vindt dat het uitgangspunt moet zijn om zoveel mogelijk binnenstedelijk te bouwen. SBW stelt voor om de passage op blz. 56 te herschrijven.	Voor gemeente Edam-Volendam is het uitgangspunt ook inbreiden zoveel als kan. Echter, balans in woningvoorraad en woningbehoefte geeft ook aan dat er behoefte is aan grondgebonden woningen. Deze kunnen niet binnenstedelijk worden ontwikkeld.
80.		Stichting Behoud Waterland vindt dat de tweede alinea op blz. 45 minder stellig mag en doet een voorstel voor beter lopende zin.	De zin wordt vervangen door de volgende woorden: ‘Woningbouw op uitbreidingslocaties kan daarnaast noodzakelijk zijn’. We doen deze aanpassing om de omgevingsvisie ook houdbaar te maken voor toekomstige situaties. In de huidige situatie is uitbreiding noodzakelijk, omdat de huidige binnenstedelijke planvoorraad onvoldoende is voor de woningbehoefte.
81.		Stichting Behoud Waterland wil graag verduidelijking van de karakteristiek van het lint op blz. 45 door een zinsdeel toe te voegen. De toevoeging sluit volgens SBW aan bij de definitie van lintbebouwing in het Besluit kwaliteit leefomgeving en bij de ambitie van de gemeente om de identiteit en culturele waarden van dorpslinten te behouden.	Wij hebben in het Besluit kwaliteit leefomgeving geen definitie van het begrip lintbebouwing kunnen vinden.

82.		Stichting Behoud Waterland merkt op dat de verduurzaming van de landbouw niet expliciet wordt genoemd in de ambitie ten aanzien van het economisch draagkrachtig agrarisch cultuurlandschap. SBW verzoekt om het woord ‘duurzaam’ voor agrarisch landschap toe te voegen en stellen voor om de eerste zin van de betreffende alinea te vervangen.	We voegen het woord ‘duurzaam’ toe voor agrarisch landschap.
83.	17. Toeristisch en Ondernemers Platform Edam-Volendam-Zeevang (TOP)	Toeristisch en Ondernemers Platform Edam-Volendam-Zeevang (hierna: TOP) is van mening dat er geen oplossing wordt bedacht voor bereikbaarheid en parkeren in het dorp behalve het opgeven van het massatoerisme, naar aanleiding van het terugkerende onderwerp van de toekomst van het toerisme in Edam-Volendam. TOP vindt het opgeven van groepstoerisme geen optie, omdat toerisme belangrijk is om te investeren in het aanbod en de werkgelegenheid. Daarentegen moet de noordkant van de Dijk beter toegankelijk worden gemaakt.	De gemeente is van plan om van vluchtig massatoerisme naar duurzamer verblijftoerisme te transformeren om zo de overlast van de veelheid van toeristen te beperken. De meeste toeristenbezoeken zijn maar van korte duur. In de uitvoeringsstrategie, onderdeel mobiliteit, geven we aandacht aan de bereikbaarheid van de Dijk.
84.		TOP is van mening dat aan de Noordkant bij de Parallelweg de toegang geschikt moet worden gemaakt voor minder validen. Ouderen kunnen nu de Dijk bereiken via Henk Kras of het Gat van Nederland.	Een omgevingsvisie is een strategisch beleidsdocument dat vergezichten in zich heeft voor een periode van ongeveer dertig jaar en gaat niet in op individuele gevallen.
85.		TOP vindt dat er betere voorzieningen moeten komen voor (toeristische) groepen, bussen en bezoekers met eigen vervoer.	Het verbeteren van de vervoersinfrastructuur binnen de gemeente en tussen de gemeenten in de regio is een essentieel doel. Onder andere in het traject Onze economische toekomst 2040 wordt benadrukt dat een mobiliteitshub voor personenvervoer voor inwoners en bezoekers, een eventuele betere ontsluiting van de gemeente per spoor, efficiëntere werkverkeersbewegingen, eventuele snelle waterverbindingen, oplaadpunten voor e-bikes en betere regionale fietsverbindingen doelen van groot belang zijn – naast lopende projecten zoals het verbeteren van de N247 en de derde ontsluitingsweg.
86.		TOP vestigt de aandacht op de goede ideeën om Volendam gastvrijer te maken voor bezoekers in de visie Toeristisch parkeren Volendam. Voor financiering van de oplossingen wil TOP graag meekijken.	De gemeente noteert de bereidheid van TOP om financieel mee te denken met de oplossingen als beschreven in de visie Toeristisch parkeren Volendam.

87.		TOP doet de aanbeveling fietsers meer gelegenheid te geven hun fiets te kunnen parkeren en opladen, plus een waterpunt voor onderweg, om aan Gastvrij Volendam ook gehoor te geven door de route aantrekkelijk te maken.	In het traject Onze Economische Toekomst 2040 wordt het realiseren van oplaadpunten specifiek benoemd.
88.		TOP wil graag de bereikbaarheid van het Noordeinde herzien. Er staat nu een paaltje in het midden van de weg, waardoor wandelaars dit als het einde van de dijk beschouwen en omdraaien.	Een omgevingsvisie is een strategisch beleidsdocument dat vergezichten in zich heeft voor een periode van ongeveer dertig jaar en niet gaat over de locaties van paaltjes.
89.	18. Economisch Platform Edam-Volendam	Economisch Platform Edam-Volendam vindt de vijf hoofdthema's van de omgevingsvisie goed aansluiten bij de tien ambities van de Economische Toekomst 2040.	Het is inderdaad belangrijk dat het traject Economische Toekomst 2040 en de omgevingsvisie integraal zijn en een geheel vormen en dankt Economisch Platform Edam-Volendam voor haar inbreng.
90.		Economisch Platform Edam-Volendam benadrukt dat het belangrijk is om in de toekomst te kunnen blijven ondernemen. Zij stelt dat bedrijven op het bedrijventerrein geen kant op kunnen en dat transformatieplannen alleen mogelijk zijn als er een alternatief wordt geboden en de werkgelegenheid in de gemeente blijft (ontwikkeling de Purmer).	Behoud van bedrijvigheid alsook het bieden van mogelijkheden aan ondernemers om uit te breiden zijn belangrijke ambities in de omgevingsvisie. Deze ambities kunnen op verschillende manieren ingevuld worden, rekening houdend met alle, soms tegenstrijdige, belangen. De visie geeft hierin de handvaten om integraal opties te kunnen afwegen en richting te geven aan ontwikkelingen, bijvoorbeeld het verplaatsen van bedrijven, het ontwikkelen van een nieuw industrieterrein, of inbreiden van werklocaties. De gemeente heeft in 2020 een voorkeursrecht gevestigd op het deel Purmer in Edam-Volendam met functie industrie/gemengd om nieuwbouwlocaties van bedrijfslocaties te creëren. De gemeente wijst in de definitieve omgevingsvisie de Purmer aan als toegedachte bestemming industrie/gemengd-gebied. De definitieve besluitvorming omtrent nieuwvestiging in het buitengebied vindt op een later moment plaats. Dit is verder uitgewerkt in de uitvoeringsstrategie, een hoofdstuk dat toegevoegd is aan de omgevingsvisie. Met deze 'toekomstschets' geven we aan hoe we invulling willen geven aan onze visie, het beleid en de ambities die we hebben. Dit hoofdstuk zal, in tegenstel-

			ling tot het visie- en beleidsgedeelte van de omgevingsvisie, een meer dynamisch onderdeel vormen en komt tot stand door middel van integrale afwegingen.
91.		Economisch Platform Edam-Volendam benadrukt dat de ontwikkeling van het Purmerterrein de enige mogelijkheid is om een sterke economie te behouden binnen Edam-Volendam. Zij stelt dat een duurzaam en innovatief bedrijventerrein fantastisch zou zijn en dat economie en duurzaamheid kunnen elkaar ook versterken, bijv. circulair ondernemen in de agrarische sector.	Het bedrijventerrein de Purmer is een ontwikkeling die integraal wordt afgewogen en een verdere uitwerking krijgt in de uitvoeringsstrategie. Zie bovenstaand antwoord.
92.		Economisch Platform Edam-Volendam blijft de aandacht vragen voor het gesprek met de agrarische ondernemers over duurzame maatregelen, vanuit economisch perspectief en met empathisch vermogen.	De gemeente wil een goede relatie met de agrarische ondernemers hebben en gaat daarom met hen in gesprek.
93.		Economisch Platform stelt dat de ontsluitingswegen voldoende capaciteit aan moeten kunnen en roept op om te experimenteren met innovatieve manieren van mobiliteit.	In de uitvoeringsstrategie krijgen de ambities met betrekking tot mobiliteit en bereikbaarheid handen en voeten, onder andere door het uitwerken van de opties van innovatieve mobiliteit. Onder andere in het traject Onze Economische Toekomst 2040 worden innovatieve mobiliteitsopties verkend, zoals Smart-Mobility-maatregelen als deelmobiliteit en elektrisch vervoer.
94.		Economisch Platform staat achter het beleid en wil belang van behoud van onderwijs in kleine kernen benadrukken.	De gemeente Edam-Volendam is blij te horen dat haar beleid aansluit bij de aandachtspunten van Economisch Platform.
95.		Economisch Platform ziet een kans in vrijkomende agrarische bebouwing of andere bedrijven in het lint om creatief mee om te gaan, waarbij gekozen dient te worden voor combinaties van functies die werkgelegenheid of levendigheid vergroten.	Hier is de gemeente het volledig mee eens. Vrijkomende bebouwing moet met zorgvuldigheid en creativiteit behandeld worden. Meervoudig gebruik gaat bij ontwikkelingen voor op enkelvoudig gebruik; zie ook het deel over het afwegingskader in de omgevingsvisie.
96.		Economisch Platform benadrukt het belang van onderwijs. Gemeente heeft een scope in gesprekken over onderwijs naar techniek terwijl horeca en geschoold personeel voor duurzaam verblijfstoerisme ook erg belangrijk is. De horecarichting op het DBC verdwijnt, jammer!	De gemeente is voorstander van een verbeterde aansluiting van school naar werk. In ons traject Economische Toekomst 2040 staat ook de ambitie om voldoende geschikt personeel voor onze bedrijven te hebben en de ambitie voor genoeg werk voor iedereen in de regio. Het ene kan inderdaad niet zonder het andere.

97.		Economisch Platform doet de suggestie meer te investeren in goede fietsverbindingen en wandelpaden als voorbeeld van betere samenwerking tussen kernen op recreatief en toeristisch gebied, en een betere en professionele marketing.	De recreatieve en toeristische opgaven krijgen een nadere uitwerking in de uitvoeringsstrategie die toegevoegd is aan de definitieve omgevingsvisie. Hierin worden de hoofdlijnen van de uit te werken omgevingsprogramma's benoemd. Met deze 'toekomstschets' geven we aan hoe we precies invulling willen geven aan onze visie, het beleid en de ambities die we hebben, oftewel welke concrete maatregelen genomen kunnen worden. De gemeente neemt de suggesties mee in het proces.
98.		Naast de aandacht aan houtbouw vanuit MRA lijkt het het Economisch Platform zinvol om aandacht te geven aan de mogelijkheden van biobased-materiaal, waarin agrariërs ook een rol kunnen spelen.	De gemeente wil hier ook aandacht aan geven en neemt de suggesties mee in het uitwerkingsproces van de uitvoeringsstrategie, wat handen en voeten gaat geven aan de ambities in de omgevingsvisie.
99.		Economisch Platform stelt ten aanzien van het stoppen met het leggen van gasleidingen naar woningen dat in geval dat overgestapt kan worden op waterstof als energiebron, het waterstof richting de woningen vervoerd moet worden.	Zou gekozen worden voor waterstof als energiebron, om de duurzaamheidsambities en -doelen in de visie te bereiken, dan wordt ook rekening gehouden met praktische zaken zoals de aanleg van alternatieve netwerken. Dit met het oog op efficiëntie en integraliteit.
100.		Economisch Platform stelt ten aanzien van het bevorderen van elektrische vervoermiddelen dat de beschikbaarheid van het aantal laadpunten is nu bijzonder laag is dat een centraal laadstation hier niet de oplossing is.	Zou gekozen worden voor Smart-Mobility-maatregelen zoals elektrische vervoersmiddelen om de mobiliteitsambities en -doelen in de visie te bereiken, dan wordt ook rekening gehouden met praktische zaken zoals het aantal laadpunten en de locaties waar deze geplaatst worden. Dit met het oog op efficiëntie en integraliteit.
101.	19. Vereniging Oud Edam	Vereniging Oud Edam gaat er naar aanleiding van blz. 22, Gebiedsverhalen, vanuit dat de individuele wensen tot uitbreiding of aanpassing van gebouwen in de oude kom niet zullen leiden tot verdwijning van de karakteristiek van het beschermde stadsgezicht.	Dit is ook de wens van de gemeente.
102.		Vereniging Oud Edam vraagt zich naar aanleiding van het beleid dat de identiteit en kwaliteit van de plek leidend is op	We gebruiken de leefomgeving binnen de functie en marges van de locatie om een kwalitatieve leefomgeving te behouden. In het gebruik van de leefomgeving moet een

		blz. 43 af wat wordt bedoeld met het gebruiken van de leefomgeving binnen de functie en marges van de locatie.	balans worden gezocht met de omgeving om de kwaliteit te waarborgen. Een voorbeeld hiervan is dat bij de functie wonen geen overlastgevende bedrijven gevestigd worden, omdat dat ten koste gaat van de kwaliteit van de leefomgeving. Wel zou binnen de marges van de locatie een beroep aan huis (kantoor) kunnen worden uitgeoefend.
103.		Vereniging Oud Edam vraagt zich af wat de gemeente bedoelt met de formulering “we beheren de leefomgeving 'gewoon goed' zodat de kwaliteit daarvan gehandhaafd blijft” en wat 'gewoon goed’ inhoudt.	Dit betreft een foutieve formulering en we passen de zin aan. ‘Gewoon goed’ slaat op onze dienstverlening. Het beheer van de leefomgeving moet 'op orde' zijn, zoals het beheer en onderhoud in bestaande civieltechnische beleidsstukken wordt omschreven. Dit komt o.a. op bladzijde 47 van de concept omgevingsvisie terug. Daarmee bedoelen we dat we een gemiddeld ambitieniveau nastreven ten aanzien van de realisatie, het beheer en het onderhoud van bijvoorbeeld wegen, straatmeubilair, openbare verlichting, riolen, bruggen en civiele kunstwerken. In onze oude kernen kiezen we voor een hoog ambitieniveau. We werken daarom op die plekken specifiek volgens de kaders van het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR).
104.		Vereniging Oud Edam vraagt om verheldering van wat de gemeente verstaat onder ‘storende bebouwing’ en wat specifiek voor Edam geldt als storende bebouwing, naar aanleiding van de volgende zin op blz. 45: “bij ruimtelijke initiatieven in de oude kernen sturen we op het verwijderen van storende bebouwing en herstel van de karakteristiek van het gebied”.	Hiermee doelen we op de wenselijkheid om met nieuwe initiatieven voort te bouwen op belangrijke gebiedskwaliteiten. In het toekomstige omgevingsplan werken we verder uit hoe we daarmee omgaan. Denk bij storende bebouwing aan welstandsexcessen.
105.		Vereniging Oud Edam zou graag zien dat de gemeentelijke visie op toerisme in concrete termen wordt gesteld, zeker voor de oude kom van Edam. De voorgestelde formulering ‘onze gemeente aantrekkelijk maken voor de individuele toerist’ past beter in de ondertoon van het beleid: van massatoerisme naar duurzaam verblijfstoerisme.	De gemeente kan zich voorstellen dat de tekst: ‘onze gemeente aantrekkelijker maken voor de individuele toerist’ aardiger klinkt dan de tekst ‘van massatoerisme naar duurzaam verblijfstoerisme’. De laatste zinsnede is echter wel duidelijk, want juist het massatoerisme geeft overlast.

106.		Vereniging Oud Edam betwist de noodzaak om woningbouw op uitbreidingslocaties in kwalitatieve en kwantitatieve zin te realiseren.	De noodzaak van woningbouw op uitbreidingslocaties in kwalitatieve en kwantitatieve zin komt voort uit een onderzoek van Companen dat als basis heeft gediend voor de Woonvisie.
107.		Vereniging Oud Edam merkt op dat de nut en noodzaak van de woningbouw niet met harde cijfers worden aangetoond en stelt dat de meest recente prognoses van de provincie laten zien dat de woningbehoefte fors lager ligt.	Wij delen niet het standpunt dat nut en noodzaak van de woningbouw niet met harde cijfers worden aangetoond. Er ligt een woningmarktonderzoek van Companen uit 2020 ten grondslag van de omgevingsvisie. De Woonvisie is onderdeel van de omgevingsvisie.
108.		Vereniging Oud Edam doet de aanbeveling om een gedegen onderzoek te doen naar de werkelijke behoefte van uitbreiding en verhuizing naar nieuwbouw in het groen.	Dit wordt opgepakt, het onderzoek zal echter later gereed zijn, na de vaststelling van de eerste omgevingsvisie. In de beleidscyclus van de instrumenten van de Omgevingswet past het immers beter om regelmatig te monitoren en te evalueren en indien nodig aan te passen.
109.		Vereniging Oud Edam betwijfelt of de opmerking dat onze industrie- en bedrijventerreinen geen grote ontwikkelruimte bieden voor onze ambitieuze ondernemers, ook slaan op de zzp'ers.	De zzp'ers vormen een onderdeel van de bedrijven die in de gemeente gevestigd zijn. Het gaat bij de industrie- en bedrijventerreinen ook om de overlastgevende bedrijven die de ruimte moeten krijgen om te groeien.
110.		Vereniging Oud Edam roept op om de bestaande bedrijventerreinen in de regio te benutten en waar mogelijk een digitale wijze van ondernemen te stimuleren.	Bestaande bedrijventerreinen in de regio worden zoveel als mogelijk benut. Daarnaast is de omgevingsvisie uitgebreid met een hoofdstuk uitvoeringsstrategie, waarin de stimulering van een digitale wijze van ondernemen geborgd wordt.
111.		Vereniging Oud Edam zoekt bevestiging van de aanname dat met de tekst op blz. 48 wordt bedoeld dat er genoeg ruimte moet zijn om fors te groeien, met aanwas van buitenaf als doel op zich. Daarnaast vraagt de indiener zich af wat de noodzaak is om zo te groeien en of groei een noodzakelijke voorwaarde is om het werkloosheidspercentage omlaag te krijgen. De indiener is van mening dat als meer huizen gebouwd worden dan nodig is voor de eigen lokale woonbehoefte, de scheve woon-werkbalans in de regio nog verder verslechtert. Vereniging Oud Edam is van mening dat de gemeente vooral (uitsluitend) huizen moet bouwen voor de eigen lokale (en eventueel regionale) behoefte.	Aanwas van buitenaf is zeker geen doel op zich. Het gaat om de balans tussen ruimte bieden aan eigen inwoners en ondernemers enerzijds en rekening houden met regionale afspraken anderzijds.

112.		Vereniging Oud Edam vraagt om het principe van binnenstedelijk bouwen als uitgangspunt ook in de geciteerde zin op blz. 57 toe te voegen.	Deze passage is bedoeld om het ruimtelijke dilemma binnen het landelijke gebied te onderstrepen en is beschrijvend van aard. Het beleidsuitgangspunt voor binnenstedelijke ontwikkelingen en/of uitbreiding van stedelijk gebied is op blz. 45 van het concept terug te vinden en zal ook een plek krijgen in de uitvoeringsstrategie.
113.		Vereniging Oud Edam pleit voor behoud van de Purmer als kenmerkend polderlandschap met een rol als groene buffer tussen de verstedelijking van gemeente Edam-Volendam en die van Purmerend. De Purmer is namelijk onlosmakelijk verbonden met de historie en de stedenbouwkundige ontwikkeling van Edam.	We maken samen met onze buurgemeenten en belanghebbenden een visie op de Purmer, waarbij alle belangen die samenhangen met de Purmer in samenhang worden afgewogen. Ten aanzien van de Purmer hebben we een uitgebreid participatieproces doorlopen. De hoofdlijn van dit proces is een integraal onderdeel van de concept omgevingsvisie.
114.		Vereniging Oud Edam mist duidelijkheid over de samenhang tussen het veenweidelandschap en de draagkracht van het buitengebied op blz. 51. De indiener doet het tekstvoorstel “wij zijn blij met de natuurwaarde in ons buitengebied en willen samen met onze boeren kijken hoe we die in stand kunnen houden, terwijl zij toch een fatsoenlijke boterham kunnen verdienen”.	Gemeente Edam-Volendam vindt het karakter van het cultureel landschap belangrijk, daarmee zegt zij dat zij de boterham van de agrariër belangrijk vindt.
115.		Over het landschap en vernattingsopgave doet Vereniging Oud Edam een tekstvoorstel om “we geven ruimte aan agrarische activiteiten en bedrijfsmodellen waarbij ons veen natgehouden wordt om bodemdaling en de inklinking van veenweidegebied tegen te gaan” aan te vullen met de mogelijkheid van agrarisch natuurbeheer en duurzame landbouw.	Dit tekstvoorstel nemen we over en krijgt een plek in het uitvoeringsstrategiehoofdstuk dat aan de omgevingsvisie is toegevoegd.
116.		Vereniging Oud Edam mist in het hoofdstuk agrarisch een uitwerking van de ambitie om de belangrijkste en groenste voedselproducent van de regio te worden. Verder is de indiener van mening dat de gemeente de akkerbouw in de Purmer zou kunnen stimuleren.	De ambitie om de belangrijkste en groenste voedselproducent te worden is een reeds bestaande ambitie en nemen we op in de definitieve omgevingsvisie. Een voorkeursrecht is gevestigd op het gebied de Purmer om tot industrie/gemengd over te gaan.
117.		Vereniging Oud Edam vraagt of de gemeente uitspraken kan doen over het belang een actief en duurzaam beleid voor de	Voor de bebouwde kommen is in juni 2020 het Groenbeleidsplan vastgesteld. Landschappelijke waarden zijn nog niet vastgelegd in landschapsplan c.q. plan voor het buitengebied.

		groene ruimte in de gemeente en een paragraaf op kan nemen waarin de groene en landschappelijke waarden worden geborgd.	
118.		Vereniging Oud Edam vraagt of de gemeente al heeft nagedacht en een visie heeft ontwikkeld over hoe om te gaan met extreme weersomstandigheden.	Ja, er is een regionaal klimaatadaptieplan en een lokaal klimaatadaptatieplan. Klimaatadaptatie is daarnaast een van de pijlers in de uitvoeringsstrategie als het gaat om het vertalen van de warmte-, energie- en klimaatambities uit de omgevingsvisie naar omgevingsprogramma's.
119.		Vereniging Oud Edam denkt graag mee over hoe de klimaatmaatregelen het beste kunnen worden uitgevoerd binnen de kaders van het cultuurhistorische karakter.	Gemeente Edam-Volendam ziet Vereniging Oud Edam als een van de partijen die zij graag betrekt bij haar nieuwe ideeën en plannen.
120.	20. Gemeente-Purmerend	Gemeente Purmerend wil graag de constructieve inzet van gemeenten Purmerend en Edam-Volendam in de samenwerking doorzetten en waar mogelijk uitbouwen.	De gemeente is verheugd te lezen dat gemeente Purmerend de samenwerking net zo waardevol vindt als gemeente Edam-Volendam.
121.		Gemeente Purmerend merkt op dat de onderwerpen waarop wordt samengewerkt, zoals een integrale gedeelde gebiedsvisie voor het gehele gebied van droogmakerij Purmer en houtbouw, niet expliciet in de omgevingsvisie staan.	De Purmer is in de uitvoeringsstrategie benoemd, en daarmee wordt de omgevingsvisie hierop aangepast.
122.	21. Inwoners	De inwoners geven aan dat om zoveel mogelijk groen te behouden er ingebreid moet worden en zo mogelijk niet uitbreiden.	Inbreiding waar kan en uitbreiding als het niet anders kan is een uitgangspunt. Nota bene: ook inbreiding gaat vaak ten koste van (openbaar) groen.
123.	22. Provincie Noord-Holland	Provincie Noord-Holland (hierna: PNH) mist een termijn bij de visie.	In de uitvoeringsstrategie is een termijn opgenomen: het zichtjaar is 2050.
124.		PNH mist een kaart die enige ruimtelijke vertaling van de visie weergeeft.	Dit is aangepast in uitvoeringsstrategie, die een aanvulling is op de omgevingsvisie.
125.		PNH merkt op dat de ambitie om een nieuw bedrijfsterrein in de Purmer te realiseren nergens wordt genoemd.	Dit is aangepast in uitvoeringsstrategie, die een aanvulling is op de omgevingsvisie.
126.		PNH merkt op dat de ambitie om een nieuw woongebied in De Lange Weeren te realiseren nergens wordt genoemd.	Dit is aangepast in uitvoeringsstrategie, die een aanvulling is op de omgevingsvisie.
127.		PNH deelt de ambitie om alle inwoners een zo passend mogelijke woonplek te kunnen bieden en het dorp levendig te houden. Het uitgangspunt van een evenwichtige woningvoorraad die is afgestemd op de bevolkingsopbouw en een gezonde doorstroming op de woningmarkt blijft volgens PNH	Dit is genoemd in uitvoeringsstrategie, die een aanvulling is op de omgevingsvisie.

		echter op een abstract niveau omdat de gemeente niet aangeeft hoe zij dit evenwicht wil bereiken.	
128.		PNH stelt dat het niet duidelijk is op welke plekken die zich daar stedenbouwkundig voor lenen in de hoogte gebouwd gaat worden, noch welke criteria hiervoor gelden.	Is aangepast in uitvoeringsstrategie, die een aanvulling is op de omgevingsvisie.
129.		PNH is naar aanleiding van het statement 'Uitbreiding op uitbreidingslocaties doet de gemeente op een verantwoorde manier die zoveel mogelijk rekening houdt met of past bij de karakteristiek van bebouwing in ons landschap' van mening dat eventuele uitbreiding altijd rekening moet houden met deze karakteristiek.	Gemeente Edam-Volendam houdt in principe altijd rekening met de karakteristiek van de bebouwing in ons landschap, met name specifiek voor de kleine kerken in het buitengebied.
130.		PNH geeft aan dat dorpslinten die in beschermde gebieden liggen zich niet lenen voor woningbouwontwikkeling, naar aanleiding van de ambitie dat gemeente Edam-Volendam zich hard maakt voor voldoende woningbouw in de dorpslinten voor de overwegend lokale vraag. Een groot deel van de dorpslinten ligt immers in beschermde gebieden zoals BPL, NNN en Unesco.	Gemeente Edam-Volendam is op de hoogte van dit standpunt van de provincie. We houden hier zoveel mogelijk rekening mee en vragen de provincie om meer oog te hebben voor de lokale woonsituatie en mee te werken aan maatwerk dat wellicht soms nodig is om de kernen ook vitaal en krachtig te houden.
131.		PNH geeft in reactie op de beleidslijn op blz. 46, 'een plek om te wonen voor jong en oud', aan dat naast de genoemde nieuwe woonzorgcentra ook het toevoegen van zelfstandige woningen voor senioren de doorstroming binnen de gemeente kan stimuleren.	Dit standpunt delen wij. Het toevoegen van zelfstandige woningen voor senioren (zorgwoningen) kan zeker de doorstroming van deze doelgroep bevorderen.
132.		Ten aanzien van mobiliteit en bereikbaarheid geeft PNH aan dat de balans tussen de verschillende modaliteiten van mobiliteit niet helder is. PNH is van mening dat de gemeente in haar visie concreter en explicieter het accent kan leggen op het versterken van de fiets en het ov, terwijl de auto gebruik secundair (basis op orde) te houden.	In de uitvoeringsstrategie wordt het STOMP-principe als beleidsuitgangspunt genoemd bij mobiliteit.
133.		Ten aanzien van toerisme en recreatie blijft het voor PNH onduidelijk hoe de gemeente de beoogde balans wil realiseren. Bijvoorbeeld, op blz. 45 bij levendige kerngebieden staat benoemd dat de maatschappelijke verbinding bevorderd moet worden. PNH vraagt of dat niet explicieter be-	De maatschappelijke verbinding is extra belangrijk op plekken waar leefbaarheid onder druk is komen te staan. Bij nieuwe ontwikkelingen in dergelijke gebieden kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het realiseren van een gemeenschapsruimte als onderdeel van een ruimtelijk plan om de maatschappelijke verbinding te ondersteunen.

		schreven kan worden. Daarnaast gaat blz. 46 'horeca in balans met leefbaarheid' met name over het maken van een kwaliteitsslag. PNH vraagt zich af om wat voor soort kwaliteit het gaat.	De op blz. 46 bedoelde gewenste kwaliteitsslag vraagt binnen onze gemeente per gebied een andere benadering en heeft daarmee per gebied een andere betekenis. De oude kommen hebben immers andere uitdagingen dan het landelijk gebied. In de oude kommen van Volendam en Edam gaat dit bijvoorbeeld over het vergroten van de kwaliteit van de openbare ruimte en/of de historische herkenbaarheid van gebouwen door samen met ondernemers anders na te denken over reclame-uitingen. In het buitengebied zou de aanwezigheid van een horecagelegenheid een kwaliteitsslag kunnen betekenen.
134.		PNH mist het regionale verband. Bij het beleid innovatie van ons toeristische product wordt vooral de versterking van de lokale economie genoemd. PNH mist de blik naar buiten, naar wat er in de omliggende regio gebeurt en hoe de gemeente daarop aanhaakt dan wel inspeelt.	In de sturingsfilosofie in de definitieve omgevingsvisie wordt de regionale samenwerking ook op MRA-niveau opgenomen.
135.		PNH verwacht duidelijkere keuzes van de gemeente, juist als sterk toeristisch icoon van de regio en waar de gevaren van over-toerisme al voelbaar zijn. PNH is van mening dat het nu het moment is voor de gemeente om haar toekomstbeeld te bepalen en ernaar te gaan handelen.	De concept omgevingsvisie trekt de lijn van het bestaande toeristische beleid van de gemeente door. Daarmee worden belangrijke keuzes en richtingen op het gebied van toerisme gecontinueerd. In de toekomstige omgevingsprogramma's geven we daar verder uitwerking aan en worden keuzes duidelijker.
136.		PNH mist in de tekst bij het opwekken van duurzame energie het zoekgebied voor grondgebonden zonnepanelen langs de A7. Dit A7-deel maakt onderdeel uit van een groter traject van het programma Opwek van energie op Rijksvastgoed waarvoor de gemeente laatst gezamenlijk met de overige gemeenten langs de A7 een aanvraag heeft gedaan richting Rijk.	De tekst wordt hierop aangepast.
137.		Ten aanzien van klimaatadaptatie mist PNH concrete ambities. PNH doet een tekstvoorstel voor een ambitie dat alle ontwikkelingen, reconstructies en openbare ruimte klimaatadaptief worden ingericht.	De gemeente kent een regionaal beleid en lokaal beleid ten aanzien van klimaatadaptatie. Dit is vooralsnog civieltechnisch ingestoken. In de uitvoeringsstrategie en nog op te stellen omgevingsprogramma warmte, energie en klimaat is meer aandacht besteed aan de ruimtelijke maatregelen.

138.		PNH mist de aandacht voor verschillen tussen de buurten in socio-economische zin en verschillen tussen gebieden als het over milieubelasting gaat. PNH vraagt of zulke verschillen bestaan en wat de gemeente hieraan gaat doen.	Er bestaan verschillen tussen de kernen en dorpen ingegeven door de ontstaansgeschiedenis. Edam en Volendam zijn historische havenkernen. De andere kernen zijn van oorsprong lintdorpen en zijn onderdeel van het cultuurhistorisch landschap. Er bestaan daarom verschillen tussen de gebieden als het over milieubelasting gaat, maar de hoofdlijnen uit de omgevingsvisie gelden overal. Vertrekpunt bij een knelpunt is onze sturingsfilosofie om samen naar de opgave te kijken.
139.		PNH vermoedt naar aanleiding van blz. 59, waarin aangegeven wordt dat dat geluid, trillingen straling en licht op een acceptabel niveau is, dat in de bestaande situatie al knelpunten zijn met geluid waar geen gemakkelijke oplossing voor is.	In de Leefomgevingsfoto, één van de onderleggers van het concept van de omgevingsvisie, wordt de huidige kwaliteit benoemd. De provincie Noord-Holland onderbouwt haar vermoeden helaas niet.
140.		Ten aanzien van luchtkwaliteit zijn de WHO-advieswaarden Luchtkwaliteit van toepassing. PNH vraagt zich af wat gemeente Edam-Volendam met deze waarden doet. PNH adviseert de gemeente om het Schone Lucht Akkoord mede te ondertekenen en adviseert de gemeente te komen tot een plan voor het verbeteren van de luchtkwaliteit.	De WHO-advieswaarden hebben het karakter van een advies. Het al dan niet overnemen van dit advies valt buiten de context van de omgevingsvisie. Er zijn in de gemeente geen overschrijdingen van de wettelijke waarden.
141.		PNH merkt op dat de visie niet de regionale samenwerking en afstemming in de regio noemt, terwijl ontwikkelingen in en voor de gemeente effect hebben op omliggende gemeenten en op de opgaven die we gezamenlijk moeten oppakken.	Dit wordt aangepast in de tekst.
142.		PNH herkent de door de gemeente geschetste opgaven. Tegelijkertijd ziet PNH een spanning tussen de manier waarop de gemeente de ambities en opgaven wil verwezenlijken en de manier waarop PNH tegen de ambities en opgaven aankijkt.	Dat is een terechte constatering; de gemeente vraagt de provincie Noord-Holland om meer oog te hebben voor de lokale situatie en derhalve maatwerk toe te passen in bepaalde situaties.
143.	23. Inwoners	De inwoners zijn van mening dat de omgevingsvisie aandacht moet besteden aan het Stiltegebied IJsselmeerkust-Zeevang, omdat stilte en rust een kwaliteit voor mens en dier betreft. Er liggen kansen om de kwaliteit van het gebied te vergroten bijvoorbeeld met maatregelen die de duisternis	Het idee om de Burgemeester C. Kooimanweg in Warder om te toveren tot een fietspad is een interessant idee dat wel eerst nader onderzoek nodig heeft.

		bevorderen. Als voorbeeld zou Burgermeester C. Kooimanweg in Warder, die midden in het Natura 2000-gebied ligt, als fietspad benoemd kunnen worden in plaats van een voor auto's toegankelijke weg. Nu vindt verstoring plaats van weidevogels door verkeer dat te hard rijdt en de over het reservaat schijnende koplampen. De Oosterweg en de Westerweg zijn prima ontsluitingswegen voor Warder.	
144.		De inwoners vragen de gemeente kritisch te kijken naar het plaatsen van LED-verlichting in relatie tot biodiversiteit en ecologie. In zowel buitengebied als stedelijk gebied heeft verlichting immers een verstorend en zelfs schadelijk effect op insecten, vogels, vleermuizen en mensen. Indien verlichting echt noodzakelijk is, dan kan gekozen worden voor armaturen die licht bundelen (en niet verstrooien) en minder verstorende sterktes en kleurenspectra bevatten. Een voorbeeld van onnodige energieverspilling en verstoring van donker landschap zijn de reclameletters van Klaas Puul op het bedrijventerrein van Edam.	Het uitgangspunt om kritisch te kijken naar verlichting dat een verstorend effect kan hebben op de biodiversiteit nemen wij mee in de uitvoeringsstrategie behorend bij de omgevingsvisie, onderdeel warmte, energie en klimaat.
145.		De inwoners merken op dat natuur en biodiversiteit niet als kwalitatief onderdeel van het agrarisch landschap worden benoemd. De indieners verzoeken om deze toe te voegen voor een groot deel van Zeevang. Daarnaast vragen ze zich af of de gemeente een visie heeft op wat agrariërs in positieve zin kunnen bijdragen aan natuur en biodiversiteit, bijvoorbeeld het stimuleren van het deels nathouden van de weilanden of natuurinclusieve landbouw.	De gemeente gaat het gesprek aan met de agrariërs over een toekomstbestendige landbouw en wat de agrariërs kunnen bijdragen in positieve zin aan natuur en biodiversiteit. Daarnaast krijgt natuur en biodiversiteit een prominentere plek in de uitvoeringsstrategie, in het onderdeel landelijk gebied en landschap.
146.		De inwoners missen groen, ecologie en biodiversiteit als onderdeel van een gezonde kwalitatieve leefomgeving. De opgaven van hittestress en disbalans in een ecosysteem kunnen goed integraal worden gecombineerd, bijvoorbeeld middels natuurinclusieve bouw plus de inrichting van openbare ruimte.	In het Groenbeleidsplan 2020-2024 komen deze thema's aan bod. Daarnaast heeft de gemeente een Duurzaamheidsplan en een klimaatadaptatieplan opgesteld. Bij herinrichting worden deze thema's meegewogen in de invulling van de openbare ruimte.

147.		De inwoners adviseren om een groen-/natuurvisie op te stellen voor zowel de oude kernen, de woongebieden, het landelijke gebied met lintdorpen als de bedrijventerreinen. Het beleid dat staat genoemd over biodiversiteit en ecologie is goed geformuleerd, maar mag ook als positief streven worden genoemd, bijvoorbeeld gemeente Edam-Volendam als de meest biodiverse gemeente van Nederland.	In het Groenbeleidsplan staat omschreven hoe we in de bebouwde gebieden omgaan met groen, inclusief de biodiversiteit, ecologie en het versterken van de natuurwaarden binnen de bebouwde kommen.
148.		De inwoners stellen dat bij nieuwbouw de principes van de natuurinclusieve stad kunnen worden toegepast.	De principes van de natuurinclusieve stad toepassen bij nieuwbouw is zeker een mooie ambitie. Dit wordt nog verder uitgewerkt in de uitvoeringsstrategie, in het onderdeel wonen.
149.		De inwoners adviseren om een ecologische structuur te definiëren als onderdeel van de natuurvisie. Daarmee worden de bestaande hoogwaardige groengebieden en verbindingen (ook tussen stedelijk en landelijk gebied) op proactieve wijze beleidsmatig verankerd en beschermd. Voor de verschillende gebieden wordt geadviseerd om doelsoorten te benoemen. Deze soorten vormen een leidraad bij beheer en inrichting van bestaand en nieuw aan te leggen leefgebied.	Met het Groenbeleidsplan is ook de hoofdgroenstructuur van de gemeente vastgesteld. Voor een ecologische structuur is ook beleid t.a.v. het buitengebied vereist. Dat is nog niet omschreven. Natuur en biodiversiteit krijgen een prominentere plek in het onderdeel landelijk gebied en landschap in de op te stellen uitvoeringsstrategie. Dan wordt ook duidelijk in hoeverre gekozen wordt voor het definiëren van een ecologische structuur.
150.		De inwoners adviseren een groenprincipe op te stellen: tenzij het niet anders kan, wordt de openbare ruimte groen ingericht.	Vergroenen is één van de uitgangspunten van het beleid in het Groenbeleidsplan 2020-2024.
151.		De inwoners vragen zich af wat de status van de doorontwikkeling van de hoofdgroenstructuur is, of er een kaart of document beschikbaar is, en of dit groen beleidsmatig wordt beschermd.	Met het Groenbeleidsplan 2020-2024 is ook de hoofdgroenstructuur van de gemeente vastgesteld.
152.		De inwoners vragen om een concretisering van wat ‘zeer grote ontwikkelingen’ inhouden, waaraan beoogt wordt 75m² groen toe te voegen.	Een voorbeeld van een zeer grote ontwikkeling is de ontwikkeling van De Lange Weeren.
153.		De inwoners vragen zich af wat het huidige bomenareaal is en of hier een kaart van is, naar aanleiding van de ambitie de areaal uit te breiden met 20%. De indieners adviseren een hoofdboomstructuur op te stellen waarmee bomen die hoger zijn dan 10 meter (die in lijnvormige structuren staan) beleidsmatig worden beschermd.	Met het Groenbeleidsplan 2020-2024 is de hoofdgroenstructuur van de gemeente vastgesteld. Alle boomgegevens zijn vastgelegd in een groenbeheersysteem. Daarnaast hebben we een lijst met monumentale, beschermwaardige bomen.

154.		De inwoners adviseren om een streefpercentage te benoemen wat de gemeente (bijv. in 2050) ecologisch en insectvriendelijk wil beheren.	Het motto van het Groenbeleidsplan 2020-2024 is 'juiste groen op de juiste plaats'. Waar mogelijk wordt ecologisch beheerd.
155.	24. Ondernemersvereniging Zeevang	Ondernemersvereniging Zeevang vraagt zich af of de omgevingsvisie van Edam-Volendam in lijn ligt met de omgevingsvisie van het rijk en de provincie.	De omgevingsvisie van de gemeente Edam-Volendam komt overeen en integreert de ambities en doelen uit soortgelijke visies van het Rijk en de provincie Noord-Holland; onverenigbaarheden zijn dus onwaarschijnlijk.
156.		Ondernemersvereniging Zeevang merkt op dat de omgevingsvisie voornamelijk is gericht op ondernemers in Volendam, zo is herbestemming van bedrijfslocaties in de Zeevang in de visie niet duidelijk genoeg.	Dit punt is meegenomen in de uitvoeringsstrategie, een hoofdstuk in de omgevingsvisie dat invulling geeft aan de ambities van de gemeente. Behoud van bedrijvigheid alsook het bieden van mogelijkheden aan ondernemers om uit te breiden zijn namelijk belangrijke ambities voor de gehele gemeente, niet enkel de grote kernen.
157.		Ondernemersvereniging Zeevang mist een duidelijke visie over behoud van detailhandel, horeca en winkels in met name Oosthuizen en in andere dorpen. Een laagdrempelig vestigingsklimaat is nodig om een dorp leefbaar te houden.	De visie voor detailhandel, horeca en winkels in de gemeente geldt voor alle kernen binnen de gemeente, en dus zeker ook voor Oosthuizen. Een meer gedetailleerde visie specifiek voor Oosthuizen kan ook op blz. 29 van de horecavisie van de gemeente worden gevonden.
158.		Ondernemersvereniging Zeevang vindt het van belang dat een voorkeursrecht op de woningmarkt wordt gegeven aan woningzoekenden uit de Zeevang.	Wij hanteren het principe van vrijheid van vestiging conform de Huisvestingswet. Wij mogen geen voorkeursrecht op de woningmarkt geven aan woningzoekenden met een economische of maatschappelijke binding. Wellicht dat hier binnenkort verandering in komt. In dat geval zullen wij zeker meewerken aan een voorkeursrecht.
159.		Ondernemersvereniging Zeevang vindt dat de koeien in de wei moeten blijven lopen, daarom moet met de agrariërs een plan worden opgesteld.	De gemeente is met agrariërs in gesprek over onder andere economisch duurzame ontwikkelingen in het landelijk gebied met behoud van het landschap; dit is ook opgenomen in het coalitieakkoord.
160.		Ondernemersvereniging Zeevang geeft aan dat de visie voor wonen en werken in dezelfde omgeving niet opgaat voor bouwbedrijven, gespecialiseerde aannemers en transporteurs, met name wanneer het gaat om scholing op maat. Deze hebben een groter werkgebied en ook daar is behoefte aan opleidingen op maat.	In Edam bevindt zich het Regio College, Bouw en Elektrotechniek. De opleiding tot logistiek medewerker bevindt zich in de regio Zaanstreek-Waterland.

161.		**Sommige zienswijzen leiden tot aanpassing van de omgevingsvisie. We voegen een uitvoeringsstrategie toe waarin we de ambities vertalen naar beleidsdoelen en uitwerking van deze beleidsdoelen.**	